A°. 1834. N°. 29.

DONDERDAG DEN 10den APRIL.

SURINAAMSCHE COURANT.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

HAARLEM, 31 *Januarij.* Blijkens officiële opgaven, beliep de bevolking van Noord Nederland, op den eersten Januarij 1833, 2 460,954 zielen, aldus verdeeld: Noord-Brabaud 349.709; Gelderland 315 053; Noord-Holland 419 424, Zuid-Holland 456 520; Zeeland 137 314; Utrecht. 131,856; Vriesland, 212.244; Overijssel, 181 361; Groningen, 162,085; Drenthe, 65 397, In 1832 zijn aldaar geboren 78 098 kinderen, waarvan 40110 jongens en 37988 meisjes; — als in N. Braband 10.261; Gelderland 9043; N. Holland 13 644: Z. Holland 17,080: Zeeland 5105. Utrecht 4367, Vriesland 6660; Overijssel 5206; Groningen 4866 en Drenthe 1866; — en ten zelfden jare zijn 14909 paren in 't huwelijk getreden.

In 1832 zijn in Noord-Nederland gestorven 71266 personen. als in Noord Braband 9668; Gelderland 7289; N. Holland 13707; Z. Holland 17383; Zeeland 4795; Utrecht 4175; Vriesland 4252, Overijssel 5060; Groningen 3564 en Drenthe 1373. In Holland is het bedrag der geboorten door dat der sterfgevallen overtroffen, 't welk is toeteschrijven, deels aan eene vermindering der geboorten (welke in vergelijking van 1831, 4972 zielen bedraagt) deels aan de *cholera.* Dien ten gevolge heeft vermeerdering der bevolking slechts 6832 bedragen, welke in 1831 en 1830 tot 10193 en 20820 zielen was opgeklommen. In weerwil van het bestaan der *eholera* is de sterfte beneden die van het jaar 1831 (72877) gebleven.

Het aantaal der geboorten is in de laatste vijf jaren veel geringer geweest, dan eenige jaren te voren, 't welk aau het minder aantal huwelijken kan worden toegeschreven, hetwelk in 1831 slechts 13585, dat is, omtrent 5000 minder dan gemiddeld in 1829 en 1830, heeft bedragen; een gevolg van de staatkundige gebeurtenissen van den tijd.

De provincien Holland en Zeeland leveren den gunstigsten uitslag ten aanzien der geboorten, maar ook den ongunstigsten ten opzigte der sterfte. Doorgaans vindt men het *maximum* aan beide zijden in Zeeland; ditmaal echter, ten opzigte der sterfte, denkelijk ten gevolge der *cholera*, in Zuid-Holland.

(*Haarl. Courant.*)

BREDA, 31 *Januarij.* Voor eenige dagen heeft te Gent een gevecht tusschen een tijger en een stier plaats gehad. Over dit vreeselijk schouwspel leest men in den *Messager de Gand* het volgende: »Gisteren in den namiddag had eene groote menigte zoogenaamde lief hebbers zich naar een schouwspel begeven, de tijden van onwetenheid en heerschappij der Spaansche inquisitie waardig: 't was een gevecht tusschchen een tijger en een stier. Dit gevecht is van de ijsselijkste tooneelen vergezeld geweest; de stier van woede snuivende en zijnen vijand onder den voet vertrappende; de tijger gekneusd, verpletterd, genoodzaakt te wijken, daarop weer moed vattende; honden in het strijdperk geworpen, die van achteren den stier woedend aanvallen, welke reeds van voren met den tijger te doen had; bloed, geschreeuw, verschrikte kinderen, vlugtende aanschouwers, gefluit, en te midden van dit alles eene elegant gekleedde dame, lagchende, boertende, en zich in een schouwspel verlustigende, dat zelfs aan de onkundige onbeschaafde menigte afkeer en walging inboezemde, — zoodanig was het vermaak, in de 19de eeuw, aan de Gentsche bevolking, in een op het Récollets-plein opgeslagen tent, aangeboden! Het laat voor 't overige zich vermoeden, dat de policie de herhaling dezer kambalen-verlustiging niet meer toelaten zal."

(*Bredasche Courant.*)

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, 17 *Januarij.* Er heeft hier een gerucht geloopen, als of de moordenaar van *Kaspar Hauser* ontdekt en in Stuttgardt gevat zou zijn. Het zou, zoo als men er bijvoegt, een militair persoon zijn. Wat daarvan zij, men vleit zich, dat in alle gevallen de moordenaar zich wat vroeger of wat later verraden zal

Van doctor *Hartmann* vindt men, in een geacht Weener blad, eenen brief uit Auspach betreffende den aan *Kaspar Hauser* gepleegden moord, waarin, onder anderen, door genoemden doctor gezegd wordt: »Ik sprak nog op den dag van zijnen dood met hem, en vernam van hem woorden, welke ik daarna eerst verstond, — woorden, waaruit bleek, dat hij waande aan de grens zijner onzekerheid en twijfelingen gekomen te zijn. Niemand vernam van hem een woord van het aanzoek eenes vreemden om hem te spreken; maar aan verscheidene personen, zoo ook aan mij, gaf hij zekere wenken, welke hij in de vertelling eens drooms inkleedde. »*Hartmann*," zeide hij tot mij, »mogelijk morgen reeds zal ik weten, zal de wereld weten, wie ik ben. Reeds twee nachten verschijnt mij in den slaap eene gedaante, die mij stellig belooft om mij bepaald berigt nopens mijne afkomst te geven. Rijk, zeer rijk ben ik! Dat is zeker; wat ik echter meer ben, dat is mij niet klaar; maar morgen, morgen, kan ik het u zeggen." Ik antwoordde hem: Hoe, *Hauser*, een droom, een eenvoudige droom? »Ja," hervatte hij, »deze droom brengt mij zekerheid. »Slechts moest ik de mij onbekende gedaante zweeren, dat ik nooit mijnen vervolger aan het geregt zou overleveren; en dit beloofde ik hem." Het was des namiddags ten 2 uren als hij dit sprak. Kort daarna stootte hem dezelfde onbekende, van wien hij gesproken had, den dolk in het hart. Nog voor zijn einde bezocht ik hem op zijn bed. Hij drukte mij de hand, en stotterend zeide hij mij: »Doctor, had ik u toch geen leugen gezegd, gij had mij gered. Ik ben in een afschuwelijken val gelokt. God zal echter rigten; met dit vertrouwen sterf ik."

FRANKFORT, 26 *Januarij.* Een onzer bladen beweert, dat het Luxemburgsche vraagstuk wel eene geheel andere wending bij den Duitschen Bond zou kunnen verkrijgen, dan Engeland en Frankrijk zich hebben voorgesteld, daar de afstand van een gedeelte van dat Groothertogdom niet slechts van wege den hertog *van Nassau* op de stelligste wijs zou geweigerd zijn, maar een der Duitsche groote hoven bovendien eene verklaring zou gedaan hebben, in welke, in eenen even stelligen als waardigen toon, op de onverdeelbaarheid van het Duitsche bondsgebied wordt aangedrongen. De Fransche regering zou over deze door hetzelve niet verwachte moeijelijkheden groot misnoegen hebben aan den dag gelegd.

(*Bredasche Courant.*)

FRANKFORT, 26*sten Januarij.* Het dagblad van Augsburg behelst een berigt uit Berlijn, van den 18den dezer, waarin hoofdzakelijk het volgende voorkomt:

»Door de bemiddeling, die het oostenrijksche kabinet tusschen de hoven van Engeland en Rusland heeft op zich genomen, schijnt de zaak van het Oosten beslecht, en de van daar opkomende onweerswolken verdreven te zijn. De bemoeijing van den oostenrijkschen gezant te Londen heeft ten gevolge gehad, dat den 22sten December des vorigen jaars het britsche ministerie eene nota naar Petersburg gezonden heeft, waarin hetzelve, naar men verneemt, verklaart: »Dat het wel is waar uitrustingen voor de middellandsche-zee bevolen heeft, om dat uit Konstantinopel de meest verontrustende geruchten over de toebereidselen van Rusland verspreid werden; — dat het ten dezen aanzien heeft moeten toegeven aan de algemeene stemming der gemoederen, vermits bijzonder in de laatste tijden de europesche dagbladen de oogmerken van Rusland als zoo gevaarlijk hadden afgeschilderd; — dat het echter is gebleken, dat de berigten uit Konstantinopel overdreven waren, en dat dienvolgens bevel is gegeven tot het staken der uitrusting; — dat men zich nu zal bepalen tot het vernieuwen van de britsche station in de Middellandsche zee; — dat het engelsche ministerie; ten aanzien der turksche aangelegenheden, eenig en alleen op de regtschapenheid van Keizer *Nicolaus* vertrouwt; — enz."

»Hoe krachtig Oostenrijk en Pruissen tot behoud van den algemeenen vrede in Europa bij iedere gelegenheid medewerken, — hoe gematigd hunne taal is, — en hoe doeltreffend de middelen zijn, die zij, weten aantewenden; — daarvan heeft deze onderhandeleling over het Oosten weder een duidelijk bewijs opgeleverd Zoo is dan nu ook Frankrijk gerust gesteld geworden, nopens de bijeenkomst der monarchen te Schwedt en Munchengrätz, en nopens het thans aangevangene minister-congres.

»Het doel van dit congres te Weenen is wel gewis geen ander, dan om de volken van Duitschland voor den heilloozen toestand, waarin de revolutionaire partij dezelve tracht te storten, te bewaren, en om over de meest doeltreffende middelen daartoe te beraadslagen; geenszins is dat doel, om de constitutionele orde van zaken in de duitsche Staten, waarin dezelve reeds heerscht, te onderdrukken, maar slechts, om den wilden geest der onwettigheid en regeringloosheid, waar dezelve dreigt lostebreken en het gezag der regering te ondermijnen, te betengelen."

Het bovengenoemde blad behelst ook nog een ander berigt, gedagteekend uit Pruissen, waarin insgelijks gemeld wordt, dat de geschillen omtrent het Oosten zoo goed als beslecht zijn. De berigtgever voegt er bij, dat de fransche regering, welke over het algemeen zich thans beijvert, om op eene zeer verzoenende wijze te handelen, veel tot die beslechting heeft bijgedragen. De genoemde regering gaf zich ook veel moeite, om eene spanning, die zich tusschen haar en het zweedsche hof geopenbaard had, te doen ophonden. — Voorts geeft de berigtgever te kennen, dat het Weener minister-congres, ten aanzien van de duitsche Stendenvergadering en derzelver werkzaamheid, denkelijk slechts zulke bepalingen zal maken, als welke zullen strekken, om botsingen, hetzij met de souvereiniteitsregten der afzonderlijke vorsten, hetzij met de grondbepalingen van het Verbond, zoo veel mogelijk te verhinderen.

HAMBURG, 28 *Januarij.* In brieven uit Petersburg, van den 16den dezer, wordt verzekerd, dat hetgeen in de laatste dagen, vooral ook door engelsche dagbladen, verbreid is omtrent krijgstoerustingen van Rusland en voorgenomene expeditien naar het Oosten, geheel onwaar is. — Voorts meldt de berigtgever, aangaande de zen-

ding van *Achmed bassa* naar Petersburg (welke tot onderscheidene geruchten, en onder andere tot het zeggen, dat de Sultan het met Rusland geslotene tractaat zocht te doen wijzigen, aanleiding heeft gegeven) dat die staatsman door den Sultan slechts gelast is, om Keizer *Nicolaus* te bedanken voor de hulp, welke dezelve hem in zijn moeijelijken toestand verleend heeft, en om voorts met de russische regering te handelen over de betaling van de oorlogs-contributie, die de Porte nog altijd aan Rusland schuldig is.

(*Haarl. Courant.*)

Mengelwerk.

DE VERWAANDE.

Diegene, welke meer waant te zijn, dan hij inderdaad is, kan dezen waan moeijelijk verbergen: indien gij een gesprek over onverschillige zaken met hem aanknoopt, zal hij weldra eene behendige wending aan hetzelve weten te geven, zoodat hij er zijne kunde en opgeraapte geleerdheid in laat doorschijnen. Wanneer gij hem wederlegt, zoo schijnt hij daarop niet te letten; maar herhaalt zijne vorige woorden, op eenen toon van overtuiging en zelfvoldoening, waardoor hij zijne onfeilbaarheid genoegzaam te kennen geeft. Zit hij in eenig gezelschap of vergadering, dan is hij gewoon, uit het venster of naar den zolder te zien, met de vingers op de tafel te trommelen, of met de voeten te schuiven, ten teeken, dat hij zich om de gesprekken of beraadslagingen van anderen niet bekommert. In het oog, en in den glimlagchenden mond, is eene minachting jegens zijnen naasten zigtbaar, even zoo als in het schouder ophalen, waarmede hij den geestigen zet van zijnen disch- of ambtgenoot beoordeelt. Men moet hem lang smeeken, eer hij over een of ander ontwerp zijn oordeel velt, en dit wordt alsdan *zóó* gedaan, alsof een tegenovergesteld oordeel volstrekt onmogelijk, of hoogst ongerijmd ware.

Hij wil steeds scheidsman en vraagbaak zijn, in zaken waarvan hij geene kunde bezit, en die hem niet aangaan. Wanneer ieder zich verwondert, bij het hooren of lezen eener schoone, treffende gedachte, dan verklaart hij, dergelijke nog betere, reeds te voren gekoesterd te hebben; staat men verbaasd over deze of gene onverwachte gebeurtenis, dan heeft hij dezelve reeds lang vooruit gezien, en wel juist *zóó* als het nu in de daad gebeurd is. Hij spreekt gewoonlijk zeer luid, en men kan opmerken, dat hij eer zijn gevoelen *schreeuwt* dan zegt; hij gebruikt alsdan vele woorden, en beroept zich niet op anderen, maar op zich zelven, op zijne ondervinding, zijne inzigten, zijne menschenkennis, zijn alweten.

Waar hij zich in het gezelschap van verstandige, bescheidene lieden bevindt, loopt hij hen voorbij, dringt ze op zijde, of ziet hen met een blik aan, die zeggen wil: »ik tel u niet." Op straat spreekt hij zeer hard, en kijkt den welgekleeden voorbijganger scherp in het gezigt, opdat hij door dezen eerst gegroet worde. Hij is gewoon, om lieden, die in aanzien en stand, boven hem verheven zijn, en die hij maar eenigzins kent, bij hunnen voornaam te noemen. Als gij hem ontmoet, verhaalt hij u aanstonds van zijn huis, zijne kinderen, zijne paarden, enz., en toont u met een aan, dat bij hem alles keurig en onberispelijk is, en prijst zich zelven en zijne eigendommen.

Ontvalt hem een geestig woord, dan lacht hij luidkeels, herhaalt zijn gezegde, en lacht nog eens zoo sterk; dikwijls neemt hij ook de houding van den denkenden en peinzenden aan, denkt echter aan niets, en zorgt slechts in woord of gebaar steeds iets bijzonders te hebben, waardoor hij zich van anderen onderscheidt, en een voorwerp van opmerking wordt. Op straat zwiert hij zijn' rotting in het rond, loopt de kleine kinderen omver, en scheldt ze nog uit daarenboven. Hij maakt gaarne veel beweging, b. v. wanneer hij de gehoorzaal, of de kerk intreedt; zijne leuze is over het algemeen: »hier ben ik!" Altoos is de *verwaande*.

(*Gedachten en Beelden, door Lublink Weddink.* 1832.)

LODEWIJK DE ACHTTIENDE.

Bij eenen twist dien LODEWIJK XVI als Dauphin met zijnen jongeren broeder D'ARTOIS had, en waarbij het tot dadelijkheden kwam, werd de Graaf van *Provence* bij den Koning (LODEWIJK XV) geroepen, die de volgende veelbeteekenende woorden tot hem sprak: »Aan u, als den verstandigste mijner nakomelingen, moet het voorbehouden zijn, de bemiddelaar tusschen uwe broeders te wezen, deze rol schijnt aan uwe wijsheid voor de toekomst bestemd." Alle drie de Broeders werden in het vervolg Koningen van *Frankrijk*, en de regering van LODEWIJK XVIII (Graaf van *Provence*) kan inderdaad als eene bemiddeling tusschen de omwenteling onder LODEWIJK XVI en het absolutismus onder KAREL X beschouwd worden. — Wij ontleenden deze anekdote aan de kortelings verschenen Gedenkwaardigheden van LODEWIJK XVIII door hem zelven, uitgegeven door den Hertog D***. Eene andere plaats van dit werk luidt even zoo veelbeteekenend, indien zij niet door eene latere hand is ondergeschoven. — »Altoos was het mijne grondstelling, dat een Koning zich bij de Prinsen van den bloede gestrenger moest doen ontzien, dan bij het volk. Deze Prinsen oefenen eenen invloed op het laatstgemelde, waarover men niet wantrouwend genoeg zijn kan. Zoo zou ik nimmer den Orleanschen tak den titel van Koninklijke Hoogheid geven, waarnaar hij sedert 1814 overdroten staat. Deze familie wordt voor de ondere steeds gevaarlijker en men moet haar zoo veel mogelijk van den troon zoeken te verwijderen."

(*Recensent*, 1833 *No. VII.*)

Te PARAMARIBO, bij J. J. ENGELBRECHT.